

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۱۹۲۴۱

چاپ اول

۱۳۹۱

INSO

19241

1st. Edition

2012

بتن - خواص خمشی مقطع نازک بتن
تقویت شده با الیاف شیشه (با استفاده از
تیر ساده با بارگذاری در نقاط یک سوم) -
روش آزمون

Concrete - Flexural Properties of Thin-
Section Glass-Fiber-Reinforced
Concrete (Using Simple Beam With
Third-Point Loading)- Test Method

ICS: 91.100.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است. تدوین استاندارد در حوزه های مختلف در کمیسیون های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف کنندگان، صادرکنندگان و وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان های دولتی و غیر دولتی حاصل می شود. پیش نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی نفع و اعضای کمیسیون های فنی مربوط ارسال می شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادات در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می شود.

پیش نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان های علاقه مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین المللی اندازه شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی های خاص کشور، از آخرین پیشرفت های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین المللی بهره گیری می شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می تواند با رعایت موازین پیش بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می تواند به منظور حفظ بازارهای بین المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست محیطی، آزمایشگاه ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازمان ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن ها اعطا و بر عملکرد آن ها نظارت می کند. ترویج دستگاه بین المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2 - International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4 - Contact point

5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«بتن - خواص خمشی مقطع نازک بتن تقویت شده با الیاف شیشه (با استفاده از تیر ساده با

بارگذاری در نقاط یک سوم) - روش آزمون»

رئیس:

ابوالحسنی، عباس
(کارشناس مهندسی عمران)

دبیر:

ضرابی راد، راحله
(کارشناس ارشد زمین‌شناسی)

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

ارشد، بهمن
(کارشناس ارشد مهندسی عمران)

ایروانی، زکیه
(کارشناس زمین‌شناسی)

بهبشتی، سید یحیی
(کارشناس مهندسی تکنولوژی ساختمان)

حسینی عزیز، رقیه بی‌بی
(کارشناس ارشد مهندسی شیمی)

سرای، فتانه
(کارشناس مهندسی شیمی)

صمدی شادلو، مهرداد
(کارشناس مهندسی مواد - سرامیک)

رحیمی، علی اکبر
(کارشناس مهندسی عمران)

عفتی، الهام
(کارشناس ارشد مهندسی پلیمر)

علی پور، نوشین
(کارشناس ارشد شیمی)

آزمایشگاه فنی و مکانیک خاک خراسان شمالی،
انجمن بتن خراسان شمالی

عین آبادی، محمود
(کارشناس مهندسی عمران)

شرکت پشم شیشه به بام ممتاز شرق

غلامیان، حسام
(کارشناس شیمی)

اداره کل استاندارد خراسان شمالی

فرجی، احمدرضا
(کارشناس ارشد زمین شناسی)

انجمن صنفی تولیدکنندگان بتن آماده و قطعات بتنی
ایران

فروتن مهر، حسین
(کارشناس مهندسی ساختمان)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

قاسمی، ناهید
(دکتری شیمی)

اداره کل استاندارد خراسان شمالی

کریمی، الهه
(کارشناس ارشد زمین شناسی)

شرکت پژوهشکده کیمیاگران اتریان

گریوانی، زکیه
(کارشناس ارشد شیمی کاربردی)

شرکت نفت فلات قاره

مداح، حیدر
(کارشناس ارشد مهندسی شیمی)

فهرست مندرجات

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
ج	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
د	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
ز	پیش گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۲	۳ وسایل
۲	۴ نمونه برداری
۲	۵ آزمون
۳	۶ شرایط
۳	۷ روش انجام آزمون
۵	۸ روش محاسبه
۶	۹ گزارش نتایج آزمون
۶	۱۰ دقت و اریبی
۷	پیوست الف (اطلاعاتی) جدول الاستیسیته

پیش‌گفتار

استاندارد «بتن- خواص خمشی مقطع نازک بتن تقویت شده با الیاف شیشه (با استفاده از تیر ساده با بارگذاری در نقاط یک سوم)- روش آزمون» که پیش نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط شرکت پژوهشکده کیمیاگران اربیان تهیه و تدوین شده و در پانصد و نود و پنجمین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد مهندسی ساختمان و مصالح و فرآورده‌های ساختمانی مورخ ۱۳۹۱/۰۱/۳۰ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مآخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ASTM C947:2003 (Reapproved 2009), Standard Test Method for Flexural Properties of Thin-Section Glass-Fiber-Reinforced Concrete (Using Simple Beam With Third-Point Loadin

بتن - خواص خمشی مقطع نازک بتن تقویت شده با الیاف شیشه (با استفاده از تیر ساده با بارگذاری در نقاط یک سوم) - روش آزمون

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین روشی برای تعیین مقاومت خمشی نهایی و مقاومت نقطه تسلیم مقاطع بتن تقویت شده با الیاف شیشه با استفاده از یک تیر ساده با ارتفاع ۲۴/۵mm یا کمتر و با استفاده از بارگذاری در نقاط یک سوم است.

- خواص خمشی تعیین شده توسط این استاندارد برای کنترل کیفیت بتن تقویت شده با الیاف شیشه، تعیین مطابقت کامل با آیین‌نامه مقررات ملی ساختمان، تحقیق و توسعه و ایجاد اطلاعات برای استفاده در طراحی محصول، مفید است.

هشدار - این استاندارد تمام موارد ایمنی مربوط به کاربرد این روش را بیان نمی‌کند، بنابراین وظیفه کاربر این استاندارد است که موارد ایمنی و اصول بهداشتی را رعایت کرده و قبل از استفاده، محدودیت‌های اجرایی آن را مشخص کند.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن مقررات، جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شوند. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن، مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

- 2-1 ASTM C1228, Practice for Preparing Coupons for Flexural and Washout Tests on Glass Fiber Reinforced Concrete
- 2-2 ASTM D76, Specification for Tensile Testing Machines for Textiles
- 2-3 ASTM E4, Practices for Force Verification of Testing Machines

۱-۳ دستگاه آزمون، ماشینی که باید به طور کامل واسنجی^۱ شده باشد و بتواند در سرعت ثابتی از حرکت لوله لغزنده^۲ عمل کند و خطا در سامانه اندازه‌گیری نیرو نباید از $\pm 1.0\%$ بیشینه نیروی پیش‌بینی شده، بیش‌تر شود. دستگاه آزمون به یک ابزار اندازه‌گیری خمش و یک ابزار ثبت داده‌ها مجهز شده است. استحکام دستگاه آزمون باید طوری باشد که تغییر شکل الاستیک کل سامانه از 1.0% خیز کل آزمون در هنگام آزمون بیش‌تر نشود، در غیر این صورت باید اصلاحات لازم انجام گیرد. در حقیقت، ساز و کار تعیین نیرو در سرعت استفاده شده برای لوله لغزنده باید مستقل از نیروی لختی باشد. دقت دستگاه آزمون باید مطابق با استاندارد بند ۲-۲ و استاندارد بند ۳-۲ باشد.

۲-۳ دماغه‌های اعمال بار و تکیه‌گاه‌ها، دماغه‌های اعمال بار و تکیه‌گاه‌ها باید سطوح استوانه‌ای داشته باشند. به منظور اجتناب از فرو رفتگی یا شکست ناشی از تمرکز تنش به طور مستقیم تحت دماغه‌های اعمال بار یا تکیه‌گاه‌ها، شعاع دماغه‌ها و تکیه‌گاه‌ها باید حداقل 6.35mm باشد. شکل ۱ را برای شکل بارگذاری ببینید. قوس دماغه اعمال بار و تکیه‌گاه‌ها در تماس با آزمون باید به قدر کافی بزرگ باشد تا مانع تماس آزمون با پهلوه‌های دماغه‌ها شود. برای توزیع یکنواخت بار در عرض آزمون، بالشتک‌های نئوپرنی^۳ با ضخامت تقریبی 1.6mm می‌توانند بین آزمون و دماغه‌های بارگذاری قرار گیرند. اما اگر اندازه‌گیری‌های خمش مدنظر باشد نباید از بالشتک‌های نئوپرنی استفاده شود چون باعث ایجاد اختلاف در اندازه‌گیری‌ها می‌شود.

۳-۳ سر بارگذاری و وسیله نگه‌دارنده، همان‌طور که در شکل ۱ نشان داده شده، دماغه‌های بارگذاری، نگه‌دارنده‌ها و وسایل موجود مربوط به آن‌ها باید طوری طراحی شوند که اجازه دهد چرخش حول محورهای واقع در صفحات افقی دستگاه بارگذاری رخ دهد. این وضعیت سر بارگذاری و وسایل نگه‌دارنده تضمین می‌کند که نیروهای اعمال شده به آزمون از ابتدا عمود به سطوح آزمون و بدون خروج از مرکز اعمال خواهد شد.

۴-۳ وسیله اندازه‌گیری ارتفاع^۴ و عرض آزمون، یک کولیس یا میکرومتر یا سایر وسایل مناسب که قادر به اندازه‌گیری ارتفاع آزمون با دقت 0.13mm و عرض آزمون با دقت 0.25mm باشد.

۴ نمونه‌برداری

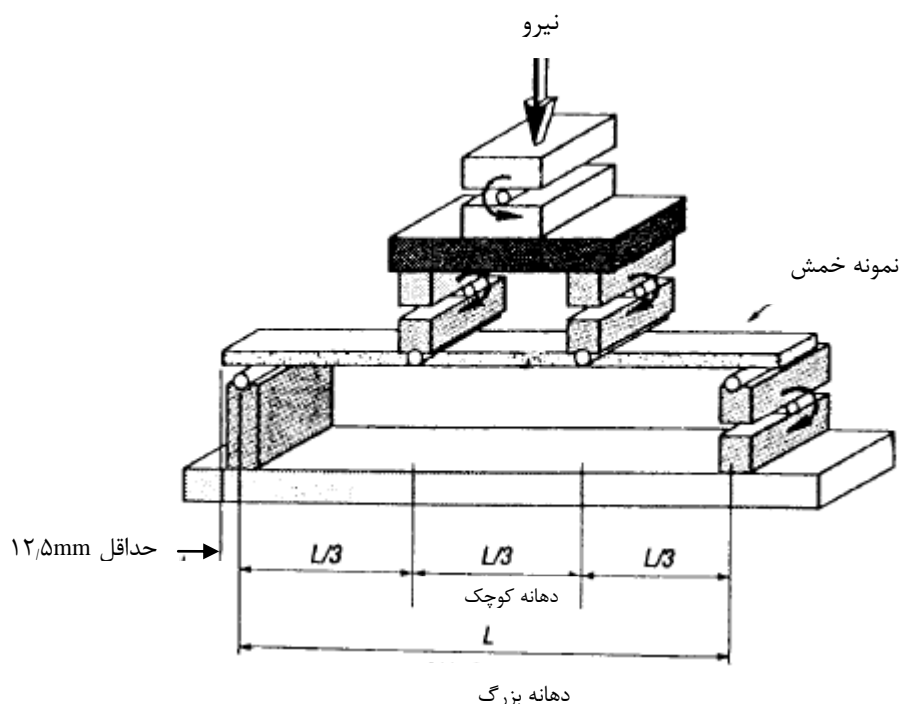
صفحات آزمون باید مطابق با ویژگی‌های تعیین شده در آیین‌نامه مقررات ملی ساختمان تولید شوند.

۵ آزمون

۱-۵ شش آزمون باید طبق استاندارد بند ۲-۱ آماده شود.

1- Calibrate
2- Crosshead
3- Neoprene
4- Depth

شکل ۱- شکل بارگذاری برای آزمون خمش

۲-۵ آزمون باید برای نسبت طول دهانه بزرگ به ارتفاع دارای نسبت ۱۶ به ۱ بین ۳۰ به ۱ باشد. طول کل آزمون باید حداقل ۲۵mm بلندتر از دهانه بزرگ آزمون باشد. عرض اسمی آزمون باید ۵۰mm باشد.

۶ شرایط نگهداری

۱-۶ نمونه یا آزمونه‌ها باید طوری بسته بندی و به آزمایشگاه آزمون حمل شوند که آسیبی نبینند.

۲-۶ نمونه یا آزمونه‌ها باید در شرایط آب با دمای $(23 \pm 3)^\circ\text{C}$ برای یک دوره حداقل ۲۴ ساعته و حداکثر ۷۲ ساعته قرار گرفته تا از اشباع کامل آن اطمینان حاصل شود و بلافاصله پس از خروج از آب آزمون شوند. آزمونه‌ها را جداگانه از حمام آب خارج کرده و آزمون کنید. اجازه ندهید سطوح آزمونه قبل از آزمون یا در هنگام آزمون خشک شود. اگر آثاری از خشک شدن سطح مشاهده شود، می‌توان آب را به سطوح آزمونه در هنگام انجام آزمون افشانه^۱ کرد.

۳-۶ نمونه یا آزمونه‌ها باید در محیطی با دمای کنترل شده $(23 \pm 3)^\circ\text{C}$ آزمون شوند.

۷ روش انجام آزمون

۱-۷ دهانه بزرگ دستگاه آزمون را طبق بند ۲-۵ تنظیم کنید.

۲-۷ دهانه کوچک را مطابق با یک سوم دهانه بزرگ تنظیم کنید.

۳-۷ دماغه‌های بارگذاری و تکیه‌گاه‌ها را در یک ردیف طوری قرار دهید که محورهای سطوح استوانه‌ای موازی هم باشند.

یادآوری - به موازات قرار گرفتن دماغه‌های بارگذاری و تکیه‌گاه‌ها را می‌توان توسط یک صفحه دارای شیارهای موازی بررسی کرد که دماغه‌های بارگذاری و تکیه‌گاه‌ها هنگامی که به طور صحیح در یک ردیف باشند، داخل آن‌ها قرار می‌گیرند.

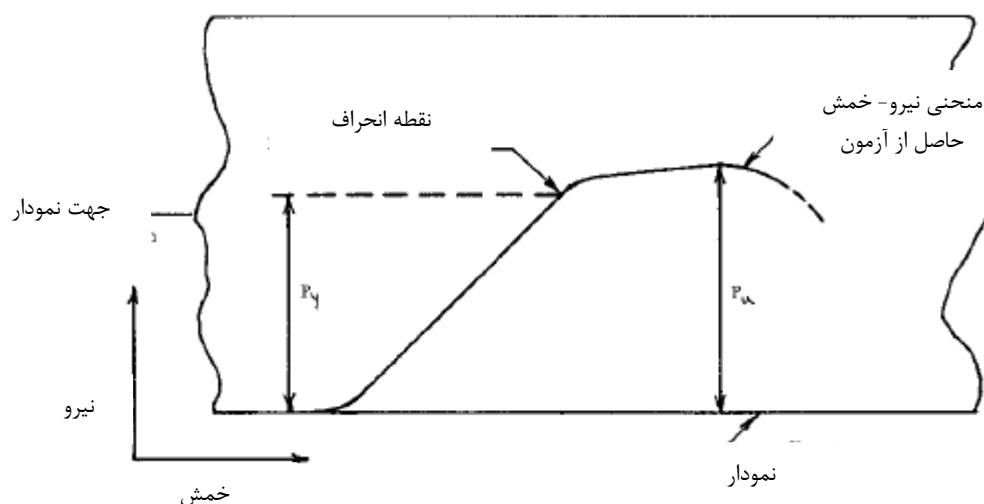
۴-۷ آزمون را در مرکز طوری روی تکیه‌گاه‌ها قرار دهید که طول مساوی از آزمون در خارج از تکیه‌گاه قرار گرفته و محور طولی آزمون عمود بر دماغه‌های بارگذاری و تکیه‌گاه‌ها باشد.

۵-۷ سه آزمون را در حالتی که سطح رو به قالب در تنش باشد و سه آزمون را در حالتی که سطح مقابل (یا سطح صاف شده) در تنش قرار گیرد، آزمون کنید.

۶-۷ سرعت لوله لغزنده دستگاه آزمون را بر روی 1.27 mm/min تا 5.1 mm/min تنظیم کنید. نمودار سرعت را روی 75 ± 25 برابر سرعت مورد استفاده برای لوله لغزنده تنظیم کنید. محدوده اندازه‌گیری بارگذاری اولیه را طوری تنظیم کنید که بارگذاری نقطه تسلیم مقاومت خمشی (F_y) در کم‌تر از ۳۰٪ کل نیرو رخ ندهد. نیرو را در سرعت ثابت تا شکست آزمون اعمال کنید. محل شکست آزمون را بازرسی کنید. اگر شکست در بیرون دهانه کوچک رخ داده باشد، آزمون را در نظر نگرفته و اطلاعات آزمون را ثبت کنید.

یادآوری - نمودار سرعت بعد از رسیدن منحنی نیرو-خمشی به نقطه انحراف آن ممکن است کاهش یابد یا متوقف شود که از حالت خطی (P_y در شکل ۲) به یک حالت ثابت در صفحه نمودار می‌رسد.

۷-۷ ماکسیم نیروی به دست آمده (P_u) و نیرو را در جایی که منحنی نیرو-خمشی از حالت خطی منحرف می‌شود، ثبت کنید. همچنین خمش‌ها را باید در نقطه‌ای که منحنی نیرو-خمشی از حالت خطی منحرف می‌شود (Y_y) و در نقطه شکست (Y_u) اندازه‌گیری کنید. برای مشاهده یک نوع از نمودار ثبت نیرو-خمشی به شکل ۲ مراجعه کنید.

شکل ۲- نمودار نیرو-خمشی

۸-۷ میانگین ارتفاع اندازه‌گیری شده سه آزمون را با دقت ۰٫۱۲۵mm در محل شکست یا نزدیک محل شکست تعیین کرده و ثبت کنید. عرض آزمون را با دقت ۰٫۲۵mm در محل شکست یا نزدیک محل شکست تعیین کنید. از یک وسیله اندازه‌گیری همان‌طور که در بند ۳-۴ توصیف شده استفاده کنید. یادآوری - احتیاط کنید که از اندازه‌گیری در محل‌های منبسط شده در محل شکست یا نزدیک آن اجتناب کنید.

۸ روش محاسبه

۱-۸ نقطه تسلیم مقاومت خمشی (F_y) را از رابطه زیر محاسبه کنید:

$$F_y = P_y L / bd^2 \quad (1)$$

که در آن:

F_y نقطه تسلیم مقاومت خمشی بر حسب MPa؛

P_y نیرو بر روی منحنی نیرو-خمشی در نقطه‌ای که منحنی از حالت خطی منحرف می‌شود
بر حسب N؛

L دهانه بزرگ نگه‌دارنده، بر حسب mm؛

b عرض آزمون، بر حسب mm؛

d ارتفاع آزمون، بر حسب mm است.

۲-۸ استفاده از دستگاه‌های آزمون با ضریب بزرگ‌نمایی (نسبت سرعت نمودار به سرعت لوله لغزنده) کم‌تر از ۱:۵۰ ممکن است باعث خطاهای منظم در تشخیص نقطه‌ای که منحنی نیرو-خمشی از حالت خطی منحرف می‌شود، خواهد شد. این خطاها را می‌توان توسط یک ضریب تعیین شده که از مقایسه نتایج حاصل از آزمون‌ها، از واریانس نقطه تسلیم آزمون‌ها در محدوده متناسب با مقادیر حد الاستیک آزمون شده بر روی دستگاه‌ها با ضرایب بزرگ‌نمایی توصیه شده یا بدون آن‌ها تصحیح کرد.

۳-۸ مقاومت نهایی خمشی (F_u) را از رابطه زیر محاسبه کنید:

$$F_u = P_u L / bd^2 \quad (2)$$

که در آن:

F_u مقاومت نهایی خمشی، بر حسب MPa؛

P_u ماکسیمم نیروی وارد شده به آزمون، بر حسب N؛

L دهانه بزرگ نگه‌دارنده، بر حسب mm؛

b عرض آزمون، بر حسب mm؛

d ارتفاع آزمون، بر حسب mm است.

۹ گزارش آزمون

گزارش آزمون باید حاوی اطلاعات زیر باشد:

- ۱-۹ ارجاع به این استاندارد ملی ایران؛
- ۲-۹ تعیین تعداد آزمون‌ها؛
- ۳-۹ توصیف نمونه و سن آن؛
- ۴-۹ شرایط آماده‌سازی نمونه؛
- ۵-۹ تاریخ انجام آزمون؛
- ۶-۹ سرعت لوله لغزنده؛
- ۷-۹ نمودار سرعت؛
- ۸-۹ اندازه دهانه بزرگ؛
- ۹-۹ ارتفاع آزمون با دقت 0.127mm و عرض آزمون با دقت 0.254mm ؛
- ۱۰-۹ خمش‌ها در نقطه‌ای که منحنی نیرو-خمشی از حالت خطی منحرف می‌شود و در نقطه شکست؛
- ۱۱-۹ نقطه تسلیم مقاومت خمشی با دقت 0.03MPa ؛
- ۱۲-۹ مقاومت نهایی خمشی با دقت 0.03MPa

۱۰ دقت و اریبی

معیارهای دقت و اریبی برای این استاندارد در حال حاضر تعیین نشده است.

پیوست الف

(اطلاعاتی)

مدول الاستیسیته

الف-۱ به طور یقین تعیین مقدار مدول الاستیسیته الزامی است. این مقدار از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$E = \frac{5P_y L^3}{27Y_y b d^3} \quad (\text{الف-۱})$$

که در آن:

E مدول الاستیسیته خمشی اولیه، بر حسب MPa؛

Y_y خمش بر روی منحنی نیرو-خمش در نقطه‌ای که منحنی از حالت خطی منحرف می‌شود؛

P_y نیرو بر روی منحنی نیرو-خمش در نقطه‌ای که منحنی از حالت خطی منحرف می‌شود، بر حسب N؛

L دهانه بزرگ نگه‌دارنده، بر حسب mm؛

b عرض آزمون، بر حسب mm؛

d ارتفاع آزمون، بر حسب mm است.

یادآوری - اگر از یک انحراف‌سنج^۱ در مرکز دهانه بزرگ برای اندازه‌گیری خمش آزمون به منظور کم کردن تاثیرات دستگاه و سفتی تجهیزات استفاده شود، مدول الاستیسیته خمشی با استفاده از معادله زیر محاسبه می‌شود:

$$E = \frac{23P_y L^3}{108Y_y b d^3} \quad (\text{الف-۲})$$